

Sosyal dışlanma insanlık tarihiyle başlayan bir süreçtir. Babamız Hz. Adem'in oğlu Kabil için , kendi yaptığı hatalar ve olaylara yaklaşım biçimini hesaba katmadan ilk sosyal dışlanmaya uğradığını iddia eden kişi diyebiliriz. Habil ve Kabil hediyelerini sunarken birisi iyi niyetle kazandığı ürünün en iyisini Rabbine takdim etmiş , diğeri kötü bir niyet ve yanlış bir hesapla yetiştirdiği ürünün en kötüsünü hediye olarak sunmuştur. Hediyesi kabul edilmediğinde ise hatayı kendinde aramak yerine başkalarını suçlama yolunu seçmiştir.

Aslında Hz. Adem ile İblis arasındaki yaklaşım farkını da sosyal dışlanmanın ilk örneklerinden olarak zikredebiliriz. Kendi icat ettiği üstünlük ölçüsüyle Rabbinin emrine uymayan İblis yaptığı hatayı anlayıp özür dilemek yerine inatla söylediklerinin doğru olduğunu iddia etmiş ve iddialarını ispatlamak içinde Yüce Mevla'dan kıyamete kadar mühlet istemiştir.

Hz. Yusuf'a kardeşlerinin yaptığı ve canına kast etmeye kadar uzanan yaklaşım biçimi tipik bir sosyal dışlama örneğiydi.

Alemlere rahmet olarak gönderilen son peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.) sosyal dışlanmanın zirveye çıktığı bir zamanda vazifelendirildi. 18-60 yaş arası erkeklerin merkezde durduğu çocuk , yaşlı , kadın , özürlü ve arap olmayanların sosyal dışlanmaya maruz bırakıldığı bir sosyal hayat vardı Mekke'de. Kabe'yi tavaf etmek için zengin Mekke 'lilerin kiraladığı elbiseyi giymek zorundaydı yabancılar. Kiralamak için parası olmayanlar Kabe'yi ancak çıplak olarak tavaf edebilirlerdi.

Peygamber ömrü boyunca bu dışlanma hastalığıyla mücadele etti. Ama o kadar yaygın bir toplumsal alışkanlıktı ki Peygamberin görme özürlü ve gariban olan Abdullah bin Ümmi Mektum' a davranışında kendini gösterdi ve Rabbi tarafından uyarılmasına sebep oldu. (Abese

suresi,80/1-12)

En önde sahabelerden olan Ebu Zer Gifari toplumsal hastalığın alışkanlığıyla Bilal-i Habeşi'ye 'Ey siyah kadının oğlu' demiş ve Peygamberden çok şiddetli ikaz almıştı. Hz.Peygamber derhal sırf bu konuyu -sosyal dışlamanın zararlarını- içeren çok önemli bir hutbe vermişti.

Peygamberin vefatından hemen 30 yıl sonra işaret ettiği gibi cahiliye adetine geri dönmüş ve Ümeyyeoğulları- Haşimioğulları rekabeti Ümeyyeoğulları tarafından gündeme getirilmişti.

Hilafeti saltanata dönüştüren Ümeyyeoğulları Emevi devletinde diğer etnik unsurlardan Müslüman oldukları halde haraç ve cizye aldılar ve 'mevali' ismini vererek onları aşağıladılar sosyal dışlamaya tabii tuttular.

Emeviler aynı etnik kökenden (arap) oldukları halde özellikle Haşimoğulları ve Hz. Ali'nin soyundan gelen ehli beyte karşı acımasız bir sosyal dışlama siyaseti izlediler. Öyle ki Emevi emirleri 89 yıl boyunca hutbelerde camii minberinden Hz. Ali ve ehli beytine küfrettiler.

Bu uyguladıkları aşırı sosyal dışlama siyaseti sebebiyle Orta Asya ve dünyanın birçok yerinde Emevi ordularının yaptığı fetihler sadece askeri olarak kaldı gönüllere derinlemesine inilemedi.

Ülkemizde yakın tarihte sosyal dışlamanın çok acı neticeleri yaşandı. Sağcı-solcu,alevi-sünni ,laik anti laik , Türk-Kürt gibi dışlama alanlarına iller arası rekabet dahi eklendi. 17 Eylül 1967 de Kayseri de oynanan Kayseri-Sivasspor futbol maçında çıkan olaylarda 40 kişi öldü 300 den fazla kişi yaralandı.

Coğrafyamız ve dünya için hala en büyük tehlike ve tehdit bize ezberletilmiş bu sosyal dışlama yaklaşımlarımızdan geliyor. Bazen etnik (Türk-Kürt-Arap-Fars), bazen mezhep (Sünni,Şii,Alevi) bazen fikri görüş (laik-anti laik,sağcı-solcu), bazen iller arası rekabet.

Bu gün hamdolsun bu sosyal dışlama alanlarının bir çoğu oldukça daraldı. Yıllardır kaşındığı

halde bir çok bunalım alanından istenilen sonuçları elde edemedi bu milletin düşmanları.

Ben görevim ve alanım gereği özellikle illerde Sosyal Riski Yüksek Bölgeler diye ifade ettiğimiz insanların yaşadığı mahallelere sözü getirmek istiyorum.

Daha çok roman vatandaşlarımızın yaşadığı , romanlığa bazen alevi ve kürt etkenlerinin de eklendiği bu bölgeler on yılları aşan bir süredir sosyal dışlanma içerisinde yaşıyorlar. Konya da Yeni mahalle bu konuya önemli bir örnek olabilecek mekan.

Ülkemizde benzer bir çok mahalle var. Bu bölgeler vücuttaki ağırlı , iltihaplı diş gibi **en çok kendisi sızıyı çekmekle birlikte** üzerinde hayatiyetini devam ettirmeye çalıştığı bünyeye de da çok ciddi zararlar veriyor.

Yeniden yapılandırılan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın en acil koduyla gündeme alması gereken konuların başında geliyor Sosyal Riski Yüksek Bölgeler. Sosyal dışlamanın sonuçlarıyla (Tedavi ve Rehabilitasyon =Cure and rehabilitation)mücadele etmekle beraber daha önemli ve etkili olan ,Koruyucu, önleyici=preventative ,İyileştirici, geliştirici=curative,developer hizmetlere öncelik vermek gerekiyor.

Hırsızlık , cinayet , her tür şiddet , uyuşturucu , fuhuş , kaçakçılık ,mafya yapılanmaları gibi sonuçlarla sadece güvenlik açısından mücadele ederek başarılı olmak imkansızdır. Bu olumsuzlukların kaynağına yönelik sosyal politikalar geliştirmek özellikle sosyal dışlamanın tecrit ettiği sosyal riski yüksek bölgelere odaklanmak sosyal devletin gereğidir. Bu işi yaparken de devler merkezde hareket etmekle beraber yerel yönetim ve STK ların desteğini de mutlaka yanına almalıdır.

Daha huzurlu ve refah içerisinde bir ülke isteyen **her vatandaşın** yukarıda anlattıklarımız konusunda yapacağı bir şeyler mutlaka vardır. 'Komşusu aç yatan bizden değildir' demek sadece mide açlığıyla alakalı değildir. Komşusunda huzur , mutluluk , sağlık , esenlik yoksa siz de de olmaz demektir. Aklıyla alemle alakadar olan insan deve kuşu gibi başını kuma sokamaz ve sokmamalı. Halinin altına süpürdüğümüz her şeyin daha ağır bir faturayla karşımıza çıkacağını unutmamalım.